

Přemysl Otakar II.

Období panování : 1253 – 1278.

Další životopisné údaje: narodil se zřejmě v roce 1233, padl 26. srpna 1278.

Rod: Přemyslovci

Pozoruhodnost: muž nepříliš prý velké postavy, ale nesporně velkých cílů, z nichž značnou část dokázal naplnit – vytvořil rozsáhlou i v mnoha směrech bohatou říši a ne nadarmo se mu od kronikářů té doby dostalo obdivného označení „král železný a zlatý“.

I to je znakem ctižádostivých lidí: byl netrpělivý.

Dokonce se jako mladý markrabě moravský a po smrti bratra Vladislava také jediný dědic trůnu pokoušel /v letech 1247 – 1249/ ve spojení s několika významnými šlechtici o odboj proti otci, jejich vzájemné vztahy se již předtím vyznačovaly odcizením. V tom směru neuspěl, ale v téže době se mu nabídky jiné možnosti. Před polovinou 13. století po meči vymřel rakouský a štýrský panovnický rod Babenberků a tamní šlechta si po nezdaru jiných pokusů vyhlédla Přemysla za svého vévodu. Nabídka z alpských zemí měla však svůj zvláštní podtext: bylo třeba, aby si Přemysl vzal za manželku již před časem ovdovělou sestru posledního Babenberka Markétu. Což o to: účelové sňatky byly tehdy běžnou záležitostí a pro Přemysla Otakara II. osud připravil hned dvě taková spojení. Zde je ovšem třeba dodat, že Přemyslovi bylo v té době něco málo přes dvacet let, zatímco padesátiletá Markéta byla starší než Přemyslův otec, což ovšem kromě všech jiných neradostí s tím spojených znamenalo, že předpoklady pro to, aby Markéta Babenberská mohla Přemysla podarovat synem, měly podobu nulovou.

Navzdory tomu v únoru 1252 byla svatba.

V následujícím roce zemřel král Václav I., jeho syn se stal právem následnickým panovníkem.

A začaly starosti.

Ne všem se totiž zamlouval Přemyslův sňatek s Markétou Babenberskou, doslova pobouřil zejména uherského krále Bélu, který rovněž usiloval Rakousy. Spory pak několik let pokračovaly, v roce 1260 došlo k bitvě u Kressenbrunu, v níž Přemysl zvítězil, ale vše uzavřel podivuhodný kompromis: Přemysl se rozvedl s Markétou Babenberskou a vzal si mladičkou a údajně velmi krásnou Bělovu vnučku Kunhutu Haličskou. Svatba se v říjnu 1261 konala na hrádku Poszony, tedy v místech, kde se dnes nachází Bratislava. O dva měsíce později se v Praze uskutečnila velmi okázalá korunovace Kunhuty na českou královnu, která pak začala plnit své povinnosti: v jediném desetiletí se jí narodily čtyři děti /některé prameny uvádějí, že jich bylo dokonce pět/, ale z toho byl pouze jediný syn – Václav. A dáme-li trochu na drby, připojme k tomu poznámku, že z Přemyslova nelegitimního vztahu s rakouskou šlechtičnou Anežkou Palceříkem vzešly ještě tři děti.

Sláva krále a země, již stál v čele, se však rodila jinde.

Vznikala další a další města /Kadaň, České Budějovice, Čáslav, Louny/, pokračovalo skoro až horečné těžení stříbra, docházelo k četným výbojům, z nichž některé měly silovou podobu, zatímco jiných úspěchů se dosáhlo obratností při vyjednávání. Neustále se rozšiřovala Přemyslem Otakarem II. vedená říše, která pak jako soustátí v jednom směru sahala až k Jaderskému moři, na druhé straně pak třeba i do pobaltských Prus, kde byl založen hrad Královec /Konigsberg/. V roce 1266 mu bylo římskoněmeckým králem Richardem Cornawallským svěřeno vlivné postavení „ochránce jmění korunního vpravo od Rýna“. Kolem roku 1271 mohl Přemysl Otakar II. uvést na své pečeti devět zemí nebo území, jimž tak či onak vládl.

Čeho hodlal ještě docílit?

Pravděpodobně usiloval o post nejvyšší: římskou korunu.

Nedosáhl toho.

Dění se totiž podle prastaré moudrosti, že po vrcholu přichází obvykle pád, začalo obracet proti němu. Už byl příliš silný, už tedy mnohým překážel. V roce 1273 byl bez Přemyslova vědomí /ač měl jako kurfiřt právo na účast při volbě/ zvolen králem Svaté říše římské hrabě Rudolf Habsburský. Započal tím neodvratný střet mezi vzájemně neslučitelnými habsburskými a

přemyslovskými zájmy. Rudolf začal usilovat o získání rakouských a alpských zemí i Chebska. Současně žádal, aby se mu český stát v mnoha směrech podřídil. Přemysl tomuto tlaku všemožně čelil, ale neuspěl, protože se do tábora jeho protivníků postupně postavila nejen štýrská i korutanská šlechta a uherský král, ale dokonce také část domácích pánů, z nichž někteří proti němu dokonce povstali.

Přesto se rozhodl pro boj.

Ke střetu s přesilou sil Rudolfa Habsburského došlo 26. srpna 1278 na Moravském poli v Rakousku, přesněji: u Durmkrut – Suchých Krut. Stalo se to, co se dalo předpokládat. Čeští vojáci zde byli poraženi a mezi mnoha padlými se nacházel i jejich král. Jeden z nejslavnějších na vrcholu své moci. Jeden z nejopuštěnějších v době, kdy svou moc kousek po kousku ztrácel.